

İNCELEMELER

Softalığa karşı gerçek kültür

Inkılâpçıların güçlü zamanlarında softalık sınıyor, sonra yine baş kaldırıyor. Bilim adamlarının ödevi bu hastalığı tedavidir

Şimdiye kadar gelip geçen inkılâp hükümetlerinin üzerinde durmadıkları, durmaktan çekindikleri, ikinci plâna bıraktıkları önemli bir bilim, bir memleket konusu vardır: Din konusu.

Bu çekingenliğin sebebi korkudur. Bütün bilinmeyen, anlaşılmayan, ele nîp eleştirilmesi cesareti taşınmayan gizli, sırlı, aktif kuvvetlere karşı duyulan, duyulması tabii olan bir korku!

Muhafazakâr hükümetler için böyle bir korku yoktur. Onların işi kolaydır: Olup bittileri olduğu gibi almak, hiçbir değişiklik yapmamak! Burada değişiklik sözünü kullandığım için bir din reformasından söz açacağımı sanmayın. Değişiklik diyerek, din konusu nun doğru olarak anlaşılmasını düşünüyorum. İslâm dininin, Kur'anın Peygamberin, bir de okullarda din eğitiminin doğru olarak anlaşılmasını düşünüyorum. İnkılâp hükümetlerinin lâiklik prensibini uygulama işindeki durumları da ayrıca dikkate değer bir durumdur. Bu uygulama iki türlü olabiliyor:

1. Hükümetin din, mezhep, inanç ve tören işlerine hiç karışmaması, bu işleri doğrudan doğruya halkın vicdanına bırakması, ancak, hür bıraktığı bu din hayatına karşı koruyucu, yardımcı olması. Bütün Avrupa ve Amerika devletlerinde olduğu gibi.

2. Lâiklik, din işlerine karşı taraf sızlığı, mutlak bir ilgisizlik olarak anlamak, din yaşayışına hiç ilgi göstermemek, bilerek, bilmiyerek din işini önce kaza ve kadere, sonunda da mil liyet ve medeniyet düşmanı softaların eline bırakmak! Bir yandan da akılcılığa (Intellectualisme) ilimciliğe, medeniyetçiliğe en büyük, en yük sek yeri vermek, bir soy politika entel lektüalistliği yapmak!

Şimdi soruyorum. Meşruiyet inkılâbından beri Türkiyede gelip geçen inkılâp hükümetlerinin durumu bu iki durumdan hangisidir? Bu durum birinciye mi daha yakındır, ikinciye mi? Besbelli ki ikinciye! Gerçi ilk okullarda mecburi olarak din dersleri okutuyoruz. Ancak yarından fazlası din tarihi, din edebiyatı ile doldurulan, adı işitilmemiş şâirlerin din manzume leri ile süslenen, hattâ içerisinde Kur' ana aykırı inançlar da bulunan ilk okul din dersleri kitapları ile din eğitimi verilebileceğini sanmak, bu işi anlamamaktan, ya da kendimizi avutmak istemekten ileri gelir. Bunun gibi İlahiyat Fakültesinde İslâm dini kursülerine az yer verip, tarih, etnoğrafya, sosyoloji, psikoloji gibi birçok bilim dersi okutmak, İslâm İlahiyat Fakültesinin görevini yapmak demek

değildir. Radyolarda ne Türkçeye, ne de Osmanlıcaya benzemiyen, çetrefil bir dille vaâz etmek de, din eğitimi vermek değildir. Şimdiye kadar niçin böyle olagelmıştır? Acaba bütün bu uygunsuzlukların, sakarlıklarının sebebi bir istek yanlışı mıdır, yoksa bir düşünce, bilgi yanlışı mıdır? Kanaatimi açıkça söylüyorum: Her şeyden önce düşünce, bilgi yanlışı! Bu bilmezliğin sonucu da bilinmeyen, anlaşılmayan idaresi elimizde olmayan kuvvetlere karşı duyulan tabii, zaruri

Yazan:

İsmayil Hakkı Ballıoğlu

korkudur. Dine, onun inançlarına, onun törenlerine karşı olan ilgisizliğimizin, tenkitlerimizin, direnmelerimizin ilk ve tek sebebi işte bu bilmezliktir. Bunun da tabii sonucu korkudur.

Softalıktan korkuyoruz. Çünkü softalık, sebebi bilinmeyen öldürücü hastalıklara benzer. Onu görüyoruz, anlamıyoruz! Onun acısını çekiyoruz, onu yenemiyoruz! İnkılâpçılar softalıkla her zaman çarpışmışlar, ancak onu hiçbir zaman yenememişlerdir! Softalık ölmemiştir, dipdirdir. O, inkılâpçıların güçlü zamanlarında sınıyor, düşkün zamanlarında baş kaldırıyor. Bu başarısızlık aydınları din işlerinde çekingen yapmıştır. Oysa ki, softalıkla savaşmak gerektir. Bunun için de önce softalığın ne olduğunu, nasıl bir sosyal olay, nasıl bir ruh hastalığı olduğunu araştırmak, doğru olarak öğrenmek gerektir. Bu araştırma yapılmamıştır. Din işlerindeki zararımız softalığı yenememizle kalmamış, ne kadar din olayı varsa, hep sini birbirine karıştırmışızdır. Bu arada normal olan olayları anormat olarak anlamışızdır. Din hastalarına olan müdahalelerimiz de onların hastalıklarını arttırma sonucunu vermiştir.

Din incelemeleri yapan bir bilim adamının ilk olarak el koyacağı ve birbirinden ayıracağı başlıca terimler şunlardır: «Dinçilik, coşkunluk, softalık, dinsizlik, lâiklik». İşte din konusundaki bilimsizliğimiz, bunun sonucu olan korku bizi din politikasında pasif yapmıştır. Din problemi şimdiye kadar askıda kalmıştır. Bilim adamlarının ödevi hastalıktan korkmak değil, onu tedavi etmektir. Tedavinin de ilk şartı teşhistir.

Dinimiz olan İslâm dini Kur'an ile bildirilmiştir. İslâm dinini bildiren, sevdiren, yaşatan, yeryüzüne yayan, koruyan işte bu kitaptır. Allah kur'anı

insanlar okusun da öğütlesinler diye göndermiştir. Kur'anın en büyük sıfatlarından biri « mübin » sıfatıdır. Mübin Osmanlıcada «beyan eden demektir. Oysa ki Arapçada «apaçık bil diren» demektir.

Öyle ise kur'an okunmak anlaşıl mak öğütlenmek için apaçık olarak gönderilmiş olan din kitabıdır. «Kur'anın her kelimesinin altında binbir mâna vardır. Demek kur'anı anlamaktan ileri gelen bir yanlıştır. Kur'anın ancak arapça okunabileceği ve baş ka dillere çevrilemeyeceği düşüncesi de, kur'an âyetlerine uymayan bir yanlıştır düşüncedir. Allah her kavme kendi diliyle söylemiş. Her kavme kendinden peygamber göndermiştir. Kur'anı arapça gönderilmesinin sebebi de peygamberin arapların arasında bulunması, arapları yadrigatmamak olduğu yine kur'anla bildirilmiştir.

Kur'an türkçeye çevrilmelidir ve bütün köylereğ evlere kadar yayılmalıdır.

Kur'an Oğuz Türklerinden beri türkçeye çevrilmiştir. Elde türlü çevirmeler, türlü baskılar vardır. Tekrar çevrilmesi gerekir mi?

Cevabım şudur: Eski çevirmeler Osmanlıca kırması bozuk bir dilledir. Yanlılarla doludur. Bu yanlıların arasında «kendinizi öldürünüz» gibi inanılmayacak kadar fahiş olanları vardır. Bu çevirmelerin arasında müstehcen anlamları düşündürecek kadar türkçesi bozuk olanları da vardır. Bu yanlıları yapan zümre bizim nesle «İslamiyette kavmiyet yoktur» diye mil liyetçiliğin aleyhinde öğütler de vermişdir. Kur'an doğru olarak ana dillimize çevrilecek olursa, Kur'anın mil liyetçi bir kitap olduğu görülecektir. Ben, Kur'an ana diline çevrilmelidir, derken Süleyman Çelebi'nin ibadet halinde gelen mevlit dili, Yunus Emre'nin dili gibi gelenekli türkçeye çevrilmesinin düşünüyorum. Sonra Kur'anın bugünkü müsbet ilimlerin karşısında bütün gücüyle bütün ululuğuyla ayakta kalacak bir tefsiri de yapılmalıdır.

Kur'anın türkçesi yalnız din yaşayışında değil, dilde de, edebiyatta da muhtaç olduğumuz inkılâbı yapacaktır.

Kur'an ana diliyle okunup anlaşılmadıkça, Kur'an halk diline sinme dikçe ve bu iş bir millet işi, bir kalkınma işi, bir inkılâp işi olarak inkılâp hükümetleri tarafından ele alınmadıkça, özlediğimiz, istediğimiz, ancak rüyasını gördüğümüz inkılâplar olmayacaktır. «Tabiat boşluktan hoşlanmaz» diye bir söz vardır. Bu söz maddi tabiat için olduğu gibi, mânevî tabiat için de doğrudur. Kur'an'ın girmediği yere softalık girer.

Boğaziçi Üniversitesi

Arşiv ve Dokümantasyon Merkezi

Kişisel Arşivlerle İstanbul'da Bilim, Kültür ve Eğitim Tarihi

Ismayıl Hakkı Baltacıoğlu Koleksiyonu

BLTWRT0200405